

Guia per a les fundacions **en matèria de prevenció del finançament del terrorisme**

Destinada a: Les fundacions que principalment es dediquen a la recaptació o el desemborsament de fons per a fins com ara propòsits caritatius, religiosos, culturals, educatius, socials o fraternals, o per a la realització d'altres tipus de bones obres.

Per què? Aquestes fundacions es troben exposades al risc de ser utilitzades per terroristes per finançar les seves activitats.

Les fundacions que presenten una major exposició a aquest risc són:

- les que proporcionen fons, ajuda i/o serveis en zones de risc, com poden ser zones de conflictes armats o jurisdiccions amb importants índexs d'inestabilitat política,
- les que utilitzen efectiu, ja sigui en el moment de la captació dels fons, o en el moment de la prestació de les ajudes,
- les que disposen d'una gran quantitat de fons,
- les que es dediquen principalment a proporcionar allotjament, serveis socials, educació i cura de la salut, o
- les que col·laboren amb entitats fora del territori nacional.

Així mateix, existeixen altres característiques que poden suposar factors de risc, associats a l'amenaça de desviació dels fons que pot existir per part de diferents implicats, ja sigui intervinents de la pròpia entitat o persones que no en formen part. Aquestes característiques estan relacionades amb:

- el fet de rebre un gran nombre de donacions, o
- el fet de treballar un gran nombre de voluntaris, captadors de fons, treballadors, col·laboradors, o prestadors de serveis.

Per mitigar el risc d'abús per part de terroristes, s'estableixen 3 obligacions¹ que les fundacions han de complir:

1. Obligació de portar el llibre registre dels beneficiaris efectius

A banda de portar els tradicionals llibres (llibre registre de socis, llibre d'actes, llibre inventari de béns i llibres de comptabilitat), les fundacions han de portar també el llibre registre de beneficiaris efectius. Tots els llibres han d'estar diligenciats pel Registre corresponent, firmats pel president i pel secretari, i s'han de conservar durant 10 anys.

El llibre de beneficiaris efectius ha de contenir el nom i cognoms, la data de naixement, la nacionalitat i país de residència, i la naturalesa i abast de la participació real de tots els beneficiaris efectius.

Els beneficiaris efectius² són aquelles persones que es consideren responsables principals, que exerceixen un control o una influència significativa en els actius de l'organització, com poden ser els membres de l'òrgan de govern, el president, els membres del consell, o el tresorer.

2. Obligació de guardar registre de les persones que reben fons o recursos de la fundació

Les fundacions han de conservar durant deu anys registres amb la identitat de totes les persones que reben fons o recursos de la fundació.

3. Obligació de vetllar perquè la fundació no sigui utilitzada per al blanqueig de diners o valors o per canalitzar fons o recursos a les persones o entitats vinculades a grups o organitzacions terroristes.

¹ Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita con el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme (d'ara endavant, Llei 14/2017)

² Per més claredat, referir-se a la definició completa a l'article 3 de la Llei 14/2017

Recomanacions de les millors pràctiques per aconseguir aquest objectiu:

- Cada entitat s'hauria d'assegurar que els membres dels òrgans de govern gaudeixen dels requisits **d'honorabilitat i idoneïtat** empresarial i professional per a l'exercici del seu càrrec.
- Cada entitat hauria de **conèixer els riscos** als quals es troba exposada per la seva activitat. Per determinar-los, ha de tenir en compte no només l'activitat de l'entitat, sinó també la seva mida, els diferents projectes en els que participa, la complexitat de l'activitat, l'import de les donacions rebudes i les ajudes prestades, els col·laboradors que pugui tenir, o les interaccions amb zones geogràfiques considerades de risc, entre altres.
- Cada entitat hauria funcionar amb la màxima **integritat i transparència**. D'una banda, en els estatuts de cada entitat haurien de quedar clarament definits la seva finalitat, el funcionament del Patronat, i la composició de l'òrgan de govern, entre altres. De l'altra, cada entitat hauria d'establir l'aprovació del pressupost i dels comptes anuals, i justificar degudament totes les despeses.
- Cada entitat hauria de disposar d'un **codi ètic** intern, en el que s'establissin procediments en casos de conflictes d'interessos.
- Cada entitat hauria de realitzar un **seguiment** complet i acurat dels fons transferits i assegurar la **traçabilitat** dels mateixos en tot moment.
- Cada entitat hauria de saber amb qui treballa. Per això, d'una banda, hauria de tenir un coneixement de la trajectòria i reputació dels voluntaris, captadors de fons i **col·laboradors**, i de l'altra, hauria d'identificar i verificar la identitat de les **persones que aporten fons** (a comptar d'un llistat determinat).

Així mateix, cada entitat hauria de comprovar que els col·laboradors, donants o beneficiaris no estan relacionats amb el finançament del terrorisme ni vinculats a grups terroristes. Aquesta tasca es pot dur a terme revisant periòdicament la **llista consolidada de sancions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides** (enllaç disponible a la pàgina web de la UIFAND) i realitzant recerques en fonts públiques relatives a aquestes persones.

- Cada entitat s'hauria d'assegurar que els seus membres i col·laboradors siguin coneixedors del **marc legal** tant del Principat d'Andorra com de les jurisdiccions on actuen.

Aquests només són alguns exemples d'accions que pot dur a terme cada entitat. Les polítiques internes que posen èmfasi en valors com la **transparència**, la **integritat**, la **idoneïtat**, i la **ètica**, més enllà de suposar un factor de mitigació del risc de ser utilitzades per terroristes, representen també un **factor de confiança** en la seva activitat.

Aquest document constitueix una guia a consultar a efectes informatius. Les fundacions han de basar les seves actuacions en la normativa legal vigent en cada moment.

Més informació en relació a la llista consolidada de persones designades i les mesures restrictives:

El principal objectiu de l'aplicació de mesures restrictives³ és impedir que les persones i entitats vinculades al terrorisme, al finançament del terrorisme o al finançament d'armes de destrucció massiva utilitzin el sistema mundial, financer o no financer, per promoure o realitzar activitats delictives.

Amb aquesta finalitat, la comunitat internacional ha consensuat l'adopció de mesures restrictives en relació amb les persones i entitats que apareixen en les llistes nacionals i internacionals. Les llistes són públiques per a què tothom pugui complir amb les mesures restrictives que se'n deriven.

La llista consolidada inclou totes les persones i entitats que tenen vinculació amb activitats terroristes, i són subjectes a mesures restrictives imposades pel Consell de Seguretat de les Nacions Unides. L'enllaç a dita llista es troba disponible a la pàgina web de la UIFAND.

Les mesures restrictives són aquelles accions que s'adopten en relació amb les persones i entitats que figuren a la llista i que poden consistir, entre altres, en:

1. El bloqueig de tots els fons i recursos econòmics que siguin propietat o es trobin controlats directament o indirectament, de manera íntegra o conjuntament amb tercers, per les persones o les entitats designades d'aquesta guia, inclosos els fons que derivin o tinguin per origen els anteriors; o
2. La prohibició de posar a disposició de les persones i entitats designades, de manera directa o indirecta, qualsevol fons, recursos econòmics, serveis financers o altres serveis connexos.

Així, cada entitat ha de consultar la llista consolidada abans de posar fons a disposició de qualsevol persona o entitat per assegurar-se que aquesta persona o entitat no figura a la llista.

Així mateix, una bona pràctica consisteix a consultar la llista consolidada també al moment de rebre donacions, per assegurar-se que no es reben de persones o entitats designades.

Es considera com a una bona pràctica la cerca a la llista consolidada d'empleats, voluntaris, captadors de fons o prestadors de serveis, i d'entitats amb les que es col·labora, en general.

Per saber-ne més, es recomana consultar la "Guia sobre l'aplicació de mesures restrictives" publicada a la [pàgina web](#) de la UIFAND.

³ Capítol novè de la Llei 14/2017

Més informació en relació amb l'avaluació dels riscos:

Totes les entitats no es troben exposades al mateix nivell de risc en matèria de finançament del terrorisme. Aquest nivell de risc està fortament condicionat per les activitats de l'entitat fora del Principat d'Andorra, i pot variar al llarg del temps.

Cada entitat s'ha de mantenir informada en tot moment de les zones que poden ser considerades de risc, i de les entitats amb les que col·labora per proporcionar ajuda.

Pel que fa les **activitats internacionals**, cada entitat ha de ser coneixedora del risc de terrorisme o de conflicte tant a la zona en la que pretén operar com en zones properes.

Pel que fa a **l'entitat amb la que col·labora a l'estranger** per prestar ajuda, cada entitat hauria de tenir-ne un bon coneixement. Aquest es pot aconseguir, per exemple, responnent les següents preguntes:

- Conec l'entitat amb la que estic col·laborant? (*denominació, composició, estatuts, funcionament, finançament*)
- Els gestors d'aquesta entitat són coneguts? (*qui són? què han fet? amb quina capacitat participen?*)
- Es coneix l'àmbit d'actuació de l'entitat? (*objecte social, accions ja realitzades, projecte actual*)
- Existeixen informes sobre la seva activitat? Es poden consultar?
- Quin és l'àmbit geogràfic d'actuació de l'entitat?
- Podem identificar els beneficiaris reals de les donacions enviades?
- Si ens demanen fons sense passar pel sistema bancari, la demanda està justificada?

Més informació en relació a transparència i “compliance”

La funció de compliment normatiu, tot i que potser més associada al sector financer, és una funció clau en el si de qualsevol entitat per assegurar el compliment amb la legislació vigent en cada moment, i hauria de ser-ho també en les fundacions. Un bon coneixement de la normativa permet actuar diligentment i complir amb totes les obligacions. Així, les entitats s'han d'assegurar que coneixen les normes i tenen procediments implementats per complir-les.

Les entitats han de garantir la màxima transparència per fomentar la seva integritat i la confiança del públic. Així, cada entitat, d'acord amb la seva activitat, mida, grandària, i complexitat de les seves activitats, hauria de disposar d'estatus, reglaments, codi ètic, o altres documents, que defineixin clarament:

- l'objecte i el propòsit de l'entitat,
- la composició del patronat,
- els deures i responsabilitats dels membres de l'òrgan de govern i administració,
- l'honorabilitat dels empleats,
- la política d'acceptació de donacions
- els procediments en casos de conflicte d'interessos,
- els controls sobre l'origen i el destí de fons que passen per l'entitat,
- els procediments per comunicar sospites de finançament de terrorisme.

D'altra banda, tot i no tenir ànim de lucre, el tresorer és una figura clau ja que garanteix una bona gestió dels fons que passen per l'entitat. Així, ja sigui a través d'aquesta figura o alguna altra, cada entitat hauria d'assegurar-se de l'aprovació del pressupost anual, de la justificació i documentació de totes les despeses, de la formulació dels comptes, i de procediments a seguir si es descobreixen casos d'ús indegut de fons.

Així mateix, cada entitat hauria de planificar, supervisar i avaluar els projectes en els que es vol involucrar. Hauria de valorar els riscos en termes de finançament del terrorisme, i de realitzar un seguiment en cada cas.